

INTRODUCTIE ZWARTKRUIT

Met zwartkruit schieten wordt bedoeld het schieten met historische vuurwapens. Hierbij wordt er geschoten met originele (of replica-) wapens van voor 1900. Deze geweren, pistolen of revolvers maken gebruik van de voorloper van het moderne rookloze, nitrokruit: het zwartkruit. De discipline wordt daarom ook vaak aangeduid als zwartkruit schieten. Ja, ook kanonnen vallen onder historische wapens en er zijn verenigingen in Nederland die daadwerkelijk met een kanon schieten, zo ook bij H.S.V. "De Helm".

Gelukkig zijn er een aantal fabrikanten die heel goede replica's maken van historische wapens. Of u nu een fijne voorlader wilt met vuursteen of percussie-ontsteking, geweer, pistool of een modernere percussierevolver, het kan allemaal. Een zwartkruit wapen laden, duurt even en geeft tijdens het schieten een flinke rookwolk. Tevens veroorzaakt het ouderwetse zwartkruit nogal wat roest bevorderende vervuiling van het wapen zelf. Veel schoonmaakwerk dus.

Zwartkruit is verkrijgbaar in verschillende korrelgroottes. Hoe kleiner de korrels, hoe sneller het verbrandt.

FFFFG is zeer fijn en wordt alleen gebruikt als pankruit voor een vuursteen musket voor de meest snelle ontsteking. FFFG is iets grover en is voor revolvers en geweren met kleinere kalibers. FFG is weer iets grover en is voor grootkaliber musketten en geweren. FG heeft de grootste korrelgrootte en wordt gebruikt voor kanonnen en dergelijke.

De zwartkruit techniek is ouderwets en tamelijk omslachtig, maar geeft dat wat? Onze hedendaagse wereld is al gehaast genoeg. In principe wordt er met munitie gewerkt die uit losse componenten bestaat. Een losse, vaak ronde, loden kogel, los kruit en een apart ontstekingsmechanisme.

Lontslot.

Het oudste ontstekingsstelsel, het lontslot, werkt met een gloeiende lont die, uiteraard, voor het begin van de strijd diende te worden aangestoken. Bij het overhalen van de trekker wordt de lont tegen het daarvoor bestemde gaatje in de loop gedrukt waarna het schot afgaat.

Radslot.

De opvolger van het lontslot is het radslot systeem. Dit werkt ongeveer zoals een aansteker met een vuursteentje. Via een veer wordt een wielje in beweging gebracht waar de vuursteen tegenaan gedrukt wordt. Tamelijk ingewikkelde techniek voor die tijd en daardoor niet erg betrouwbaar. Naar het schijnt werd onze welbekende Willem van Oranje door Balthasar Gerards in 1584 overhoop geschoten met een set radslot pistolen.

Balthasar heeft van deze actie vast spijt gehad want de rechtspraak was destijds wat minder geciviliseerd gesteld dan vandaag de dag. Slaat u de geschiedenisboekjes er maar eens op na en verbaas u.

Vuursteenslot.

De opvolger van het radslot was een stuk simpeler en betrouwbaarder. Het vuursteenslot. De haan met daaraan vast een vuursteen slaat langs metaal waarvan de vonken een

hoeveelheid speciaal kruit in de 'pan' ontsteekt, wat via een gaatje in de loop dan de hoofdlading van gewoon zwartkruit achter de kogel tot ontbranding brengt.

Percussie systeem.

De opvolger van de vuursteen was het percussie systeem, het laatste en tevens modernste systeem waarmee zwartkruit tot ontbranding werd gebracht in combinatie met een losse kogel. Een percussie kapje doet sterk denken aan het dopje wat gebruikt wordt in uw klapperpistooltje van weleer. Het is alleen niet van rood plastic maar van goudkleurig messing. Ouderwetse vuursteen geweren en pistolen werden vroeger ook wel omgebouwd naar het modernere percussie systeem. Een percussie kapje is een met slagas gevuld dopje die bovenop een buisje (schoorsteen) gezet wordt. De schoorsteen heeft een open verbinding met de loop en brengt zodoende de hoofdlading achter de kogel tot ontbranding.

Patroonsysteem.

Bij de modernste zwartkruit wapens wordt gewerkt met een huls waarin het kruit en de kogel gestopt worden. Dit zijn in principe al moderne patronen die vandaag de dag nog steeds gebruikt worden. Er wordt tegenwoordig alleen geen zwartkruit maar moderner nitrokruit gebruikt, ook wel 'rookloos kruit' genoemd. In het begin werd er nog wat geëxperimenteerd met verschillende ontstekingsystemen om de kruitvoorraad in de huls te ontsteken. O.a. randvuur, naaldvuur, penvuur maar nu zijn alle patronen gewoon centraalvuur.